



Megjegyzés „A klinikai kutatás nemzetközi helyzetének néhány mai vonása” c. tanulmányhoz

T. Szerkesztőség! Az Orvosi Hetilap 1986. 127. évfolyamának 49. száma közli Rák Kálmán professzornak, a DOTE II. Belgyógyászati Klinikája igazgatójának Korányi Sándor-emlékelőadását, amely a Társaság XX. Nagygyűlésén Budapesten hangzott el 1986. március 20-án. Rák professzor előadásának mintegy befejezésekképpen Hetényi Géza Tiszaparti klinikájának munkásságát méltatja és szívesen emlékezik vissza a vele eltöltött évekre. „A korszak, amelyről szó van — írja —, Korányi Sándorral vagy ha tetszik, a két Korányival kezdődött. Ruzsnyák Istvánnal és Hetényi Gézával, később Magyar Imrével folytatódott, s benne élünk ma is, mert fennmaradt az ő tanítványaikban. Azokban, akiknek elsőrendű feladata a nemes szellemi örökség ápolása, s lehető továbbadása a soronkövetkezőknek.”

Én másképpen fogalmaznék, pl. így: „A korszak, amelyről szó van, Korányi Sándorral vagy ha tetszik, a két Korányival kezdődött. Ruzsnyák Istvánnal, Haynal Imrével és Hetényi Gézával folytatódott, s benne élünk ma is, mert fennmaradt az ő tanítványaikban.”

Haynal Imre Korányi Sándornak időrendben második adjunktusa volt, aki 1938-ban megjelent „A szív és vérerek betegségei” c. alapvető könyvét hálás tanítványaként, őszinte tisztelettel ajánlotta volt professzorának. Korányi Sándor ekkor már nyugdíjas volt és klinikáját két éve miniszteri rendelet záratta be. A könyv megjelenése után 6 év múlva halt meg Korányi Sándor 1944. április 12-én reggel, 78. évében. Nem véletlen, hogy temetésén a gyászbeszédet kedvenc tanítványa, Haynal Imre professzor tartotta. Az Orvosi Hetilap 88. évfolyamának 18. számában 1944. április 29-én megjelent nekrológiájában úgy kezdte emlékezését Haynal professzor, hogy „Nehéz napjainkban sokat gondoltunk egy évek óta betegen fekvő öregúrra, Korányi Sándorra, aki betegségének megpróbáltatásait bölcs lelki békével viselte.” És így fejeződik be az írás: „Amíg lesz magyar klinika és magyar egyetem, Korányi Sándornak, mint a legjobbak egyikének emléke mindig élni fog.”

A nehéz napok elmúltak, a magyar egyetemet a napokkal a temetés előtt bevonuló németek sem tudták elpusztítani.

Korányi Sándor emléke fennmaradt, él bennünk, tanítványaiban és az egész magyar orvostársadalom kezelettel és tisztelettel őrzi emlékét. Valamennyiünk feladata a nemes szellemi örökség ápolása és lehető továbbadása a soron következőknek. A sorból azonban az iskolateremtő Haynal Imre professzort és akademikust nem lehet „kifelejteni”.

Antalóczy Zoltán dr.

T. Szerkesztőség! Nagyon köszönöm Antalóczy Zoltán professzor kiegészítő megjegyzéseit. Sorai hiányt pótolnak, teljes mértékben el kell hogy fogadjam érvelését: Haynal Imre professzor, kit magam is ismerhettem, s szinte legendás emberi tulajdonságai miatt nagyon tiszteltem, Korányi Sándor tanítványa, s mint a budapesti egyetem tanszékvezető professzora, a Korányi-iskola kétségkívül jelentős egyénisége volt.

Elfogultságom talán magyarázható. Előadásom bevezetőjében a közvetett kapcsolattal, a Szegedre került tanítvány, Hetényi Géza klinikáján töltött évekkal igyekeztem indokolni azt, hogy a megtisztelő feladatra, Korányi Sándor-emlékelőadás tartására vállalkoztam. Az előadás végén kétségtelenül szívesen emlékeztem az ötvenes évek Tisza-parti klinikájára. Nem mondtam, de tagadhatatlan, hogy mindenekelőtt a Korányiét követő Hetényi-iskolára, s annak feladataira gondoltam, akkor is, ha tökéletesen igaz, hogy egy klinika gényuszának öröksége valamennyi tanítvány és utód közös szellemi kincse, s annak megőrzése, ápolása is közös feladat! De ha az előadó, bizonyos kockázat árán is, a nagy örökösök nevének említésére vállalkozik, a sorból, s most egyetértően idézem Antalóczy professzort, Haynal Imre nevét nem lehet (vagy inkább nem szabad) kifelejteni (de félreértés ne legyen, csak így, idézőjel nélkül!).

Rák Kálmán dr.

Harcban az áltudomány, a kuruzslás, a sarlatanizmus ellen

T. Szerkesztőség! Aki csak félszempennel is odafigyelt a hazánkban nemrég lezajlott Nemzetközi Onkológus Kongresszusra, tájékozódhatott arról, hogy világszerte milyen hallatlan erőfeszítéseket tesznek a

rosszindulatú daganatok korai felismerése és gyógyítása érdekében. Annál meglepőbb, hogy amikor évi sokmillió dolláros költségvetéssel, csúcstechnológiával rendelkező kutatók ezreinek erőfeszítését gyakran csak szerény siker kíséri külföldön is, hazánkban is, minduntalan akad egy-egy botcsinálta feltaláló, aki vagy fanatikus megszállottságból vagy a gyors meggazdagodás reményében egyetemes panaceát kínál a szorongatott betegeknek. Ha e panaceák híre csak suttogó propaganda útján terjed, rendszerint nem okoz nagy kárt. De ha a tömeghírközlő eszközök: a rádió, a napi sajtó és mindezekelőtt a szinte mindenható televízió állnak a feltalálók mellé, talán nemcsak a nagyközönségben kelt indokolatlan reményeket, és egyidejűleg gáncsoskodással vádolják mind az egészségügyi hatóságokat, mind egy-egy szakma reprezentánsait, megeshet az is, hogy egy-egy ilyen ügy hullámverései még akár a Parlamentbe is eljutnak. Aki valaha is csak félfüllel hallott reklámról, jól tudja, hogy még a negatív célzatú megnyilatkozásoknak is lehet pozitív hatásuk, ha tájékozatlan vagy félretájékozott közönséget érnek. Ennek kárát pedig egyértelműen a betegek látják, de ért az orvosoknak is.

A kuruzslás sárkányát végleg elpusztítani nem lehet, éppen ezért javaslatom az lenne, hogy valahányszor felüti fejét — bármely köntösben, akár fehér köpenyben is — a MOTESZ illetékes szakosztálya foglaljon állást az Orvosi Hetilapban egy-egy új csodaszerezzel kapcsolatban. Egy-egy ilyen gyors nyilatkozat legalább orvoskörökben tisztázza vizet öntene a pohárba és elejét venné annak, hogy tájékozatlanul vagy félretájékozottan akár még orvos is, vagy nem-orvos politikai vezető a kuruzslók támogatójává váljon.

Javasolnám továbbá még azt is, hogy a MOTESZ kényszerítse ki a tömeghírközlő médiumok vezetőitől hibás tájékoztatás helyreigazítását. Addig ugyanis, amíg az „audiatur et altera pars” elve nem érvényesül, teljesen egyenlőtlen a küzdelem. Meg vagyok győződve arról, hogy ha felelős és lelkiismeretes, a betegek érdekeit szem előtt tartó orvosok is nyilvánítanak tárgyilagos véleményt, akár régi akár új csodaszerekről, akkor előbb-utóbb korrekció és egészséges együttműködés jönne létre az újságírók és az orvosok között. Ez pedig elsősorban a betegek érdeke.

Szendei Ádám dr.

Szerkesztőségi megjegyzés: Szendei dr. „Levelét” az Orvosi Hetilap szerkesztősége és szerkesztőbizottsága építő jellegűnek tartja és azzal teljes mértékben egyetért.